

Porsitushäkin käyttö

Vapaaporsituskarsinoiden myötä voidaan mahdollistaa emakoiden vapaana pitäminen paljon aiempaa enemmän. Sen myötä on kuitenkin hyvä tarkastella eri tapoja toimia porsituksen yhteydessä, jotta eläinten ja työntekijöiden hyvinvointi ja turvallisuus toteutuvat. Seuraavaksi on esitelty testaamiemme eri tapoja porsituksen aikana.

HYVINVOINTIKORVAUKSEN MUKAINEN PORSITUS

Hyvinvointikorvauksen mukaisessa porsituksessa emakko laitettiin kiinni porsitushäkkiin kaksi vuorokautta ennen laskettua porsimista ja emakko pidettiin kiinni korkeintaan kolme vuorokautta porsimisesta.

PORSITUKSESTA ALKAEN KIINNI

Porsituksesta alkaen kiinni 3 vuorokauden ajan olevat emakot olivat vapaana pesänteon ajan. Mikäli emakko ei ollut alkanut porsia oletettuna porsimispäivänä, suljettiin se yöksi porsitushäkkiin. Jos emakko oli porsinut yön aikana, jätettiin emakko kiinni. Mikäli emakko ei ollut vielä alkanut porsia yöllä, avattiin emakko koko karsinan alueelle päiväksi. Jos porsiminen alkoi päivällä, suljettiin emakko porsimishäkkiin. Näin jatkettiin, kunnes porsiminen alkoi.

VAPAAPORSITUS

Emakko oli vapaana koko porsimisen ajan. Kuitenkin pakollisten toimenpiteiden aikana emakko oli mahdollista sulkea porsitushäkkiin, kuten lääkintöjen tai porsaiden kastroinnin aikana.

VAIKUTUS KUOLLEISUUTEEN

Kuolleita porsaita syntyi eniten kiinni porsineilla emakoilla, mutta maattuja porsaita oli eniten vapaaporsituksessa olleilla emakoilla. Karkeasti voidaan sanoa, että maattuja porsaita oli 1 enemmän vapaaporsituksessa olleilla emakoilla verrattaessa kiinni porsineisiin emakoihin.

On hyvä pitää porsimistapa emakolle samanlaisena, jotta emakko tottuu kyseiseen porsitustapaan. Havaitsimme, että porsitustavan muutos voi vaikuttaa negatiivisesti emakkoon ja tämän ovat todenneet myös muut. Esimerkiksi jos emakko ei ollut tottunut säännömukaiseen häkin avaamiseen ja sulkemiseen, kuolleita porsaita syntyi kyseisille emakoille enemmän kuin muille. Tämän ajateltiin johtuvan siitä, että emakot stressaantuivat häkin säännömukaisesta avaamisesta ja sulkemisesta. Tätä ei kuitenkaan havaittu emakoilla, jotka olivat tottuneet kyseiseen toimintatapaan.

VAIKUTUS PORSaidEN KASVUUN

Vapaana porsineiden emakoiden porsaat kasvoivat selkeästi paremmin verrattuna kiinni porsineisiin emakoihin kahden tilan tuloksissa.

Viimeisellä tilalla puolestaan porsituksesta alkaen kiinni olevien emakoiden porsaat kasvoivat paremmin kuin vapaaporsituksessa olleiden emakoiden porsaat. Viimeisen tilan eroa muista tiloista selittää monet tekijät, kuten porsaiden oma automaattinen lisäruokkija jokaisessa karsinassa sekä tilan aktiivisesti hiotut rutiinit porsimisen yhteydessä.

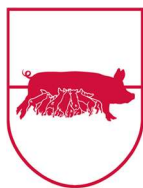
VAIKUTUS TYÖNTEKOON

Vapaaporsituksessa emakoiden hoitotoimiin tulee lisää työvaiheita porsitushäkin sulkemisesta ja avaamisesta. Se puolestaan lisää hoitotoimiin tarvittavaa aikaa. Työergonomiaan vaikuttaa suuresti karsinan rakenteelliset ratkaisut. Kätevä porsitushäkki, riittävä tila ja mahdollisuus työskennellä porsitushäkin kolmella sivulla luovat hyvät edellytykset hyvälle työergonomialle. Lisäksi on tärkeää, että emakon ruokintakaukalo ja juomapiste on tarkastettavissa ja puhdistettavissa helposti emakon ollessa vapaana tai kiinni.

Yksinkertaiset porsitushäkkien pikalukitukset edistävät porsimishäkkien avaamista ja sulkemista, kun puolestaan aikaa vievät järjestelmät altistavat työntekijöitä ottamaan ylimääräisiä riskejä ja työskentelemään karsinassa ilman häkin sulkemista. Emakot luonnollisesti puolustavat porsaitaan, vaikka ne pääsääntöisesti ovat hyviä käsitellä ja luonteeltaan ystävällisiä. Yleisimpiä eläintenhoitajiin kohdistuneita vaaratilanteita ovat emakoiden yritykset purra hoitajaansa. Vapaaporsitus vaatii eläintenhoitajilta hyvää sikojen käyttäytymisen ymmärtämistä sekä kärsivällisyyttä eri työtehtävissä.

MUUT TEKIJÄT ONNISTUNEeseen PORSIMISEEN

On paljon eri tekijöitä, jotka vaikuttavat hyvään lopputulokseen porsimisessa. Emakon kuntoluokan tulee olla sopiva ja terveydellinen tila hyvä, etenkin jalkaterveyden osalta. Emakoiden ikärakenne vaikuttaa myös luonnollisesti; ensikoita ei tule olla liikaa suhteessa muihin ja vanhemmat terveet emakot kasvattavat porsaitaan oikein hyvin. Vapaaporsituksessa erityisen tärkeää on osaston lämpötilan säätäminen siten, että porsaspesä on selkeästi lämpimämpi kuin emakon alue. Mitä nopeammin porsaat oppivat nukkumaan porsaspesässä, sitä parempi lopputulos on.

**VAPAAPORSITUKSELLA
PAREMPAA HYVINVOINTIA**

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus